

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitvlvm IV. Super eo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

Fines parochiarum, & diocesum, quomodo præscribi non possint.

NOtandum. Fines parochiarum, Diocesum, & Provinciarum, & quæ finibus coherent, præscribi nunquam possunt. Ita *Gl. hic in notandis*. Ratio datur in *cit. c. quicumque*, ne Provinciarum termini confundantur, & in *c. inter 6. eadem q.* ne quis terminos alienos usurpet.

Pro majori intellectu adverte, quòd limes est linea, seu longitudo distinguens spatium à spatio, teste *Andrea hic n. 2.* Adhærentia limiti dicuntur, quæ posita sunt, ut signa limitis, videlicet lapis positus in confinibus; in diocesibus enim, & parochijs discernendis solent esse montes, flumina & paludes. Hæc ita formaliter spectata, quatenus posita sunt ad constituendos terminos, seu fines diocesis, mutari per præscriptionem non possunt, quia constituti sunt fines, ut in æternum maneant: exempli cauâ; usque ad Ecclesiam positam in radice montis, tendit Episcopatus N. post Ecclesiam illam incipit Episcopatus confinis. Interim verò nihil prohibet, quin Episcopus per præscriptionem, saltem immemorialem, vel 40. annorum cum titulo præscribat Ecclesiam positam intra diocesin alterius Episcopi, quæ tamen non cohareat finibus, siue non sit constituta ad significandos & discernendos fines, uti sumitur ex *cit. c. inter, junctâ Gl. & docent Doctores apud Andream hic n. 3. Abbas n. 6. & dixi lib. 3. tra. 1. c. 8. n. 14.* Ratiò discriminis est, quia si Episcopus Ecclesiam, quæ intra alienam diocesin est, per præscriptionem suæ jurisdictioni subiciat non idèò confunduntur termini antiqui diocesis, sicuti in casu priore confunderentur, quandoquidem Ecclesia, quæ antea erat intra diocesin hanc, transiret ad diocesin alteram. His duo adde. Tametsi plerique sentiant, hæc locum etiam habere in finibus Regnorum, & Dominiorum *argum. L.*

Yy 2 *agros*

si idonei sint, & n. 18. in privilegio prædicandi etiam novitios comprehendendi, *argu. c. Religio 21. S. quavis de sententia excommunicationis in 6.*

CAPITVLVM III.

Nullus.

PARAPHRASIS.

Episcopus alterius Episcopi diocesanam jurisdictionem non potest, cum neque ordinare possit.

NOtandum. Argumentum procedit à minore ad majus, negativè videlicet, cum Episcopus sibi non subditum, seu qui alterius diocesis est, ordinare non possit *c. 1. causa 9. q. 2.* sequitur, quòd nec judicare possit: nam iste actus jurisdictionis contentiosæ coactionem habet, & idèò erga non subditum non rectè exercetur. At verò ordinariè referri potest ad jurisdictionem voluntariam, cui aliquis se sponte subijcere potest, & tamè requiritur, ut ordinandus subditus sit Episcopo ordinanti, nisi à proprio Episcopo dimissorias habeat.

CAPITVLVM IV.

Super eo.

PARAPHRASIS.

Dubitatum fuit, num ea, quæ in sacris canonicis decreta reperiuntur *c. quicumque & sequentibus causa 16. q. 3.* de finibus provinciarum, ac diocesum, iisque, quæ finibus adhærent non præscribendis, etiam in parochijs locum habeant, ut & ipsarum fines & quæ finibus coherent, præscribi non possint. Respondet Urbanus III. de utrisque, intellige, dummodo per legitimam probationem, vel aliàs indubitatâ fide constiterit, fines auctoritate Ecclesiasticâ constitutos esse.

agros 3. C. de fundis limitotrophis. Tamen ea res consuetudine non ita observari, sed non raro mutari solent, uti *Hosien. & Ioan. And. hic* annotarunt. Alterum, montem, aut fluvium per se, ac proprie non esse limitem diœcesis, sed potius signum, sicut & lapis limitaneus, quare translato lapide, fluvio exiccato, aut alium alveum acquirente, non sunt mutati fines, quandoquidem signatum non dependet à signo, ita ut eo ablato etiam signatum mutetur.

Portò quod dixi, fines præscribi non posse, intelligi debet de omni præscriptione etiam centenariâ, aut temporis immemorialis, eò quòd præscriptioni huic canon omnimodè resistat, præscriptio autem lege resistente prævalere non possit. *L. agros in lib. 11. Codicis. & ita docet Abb. hic n. 2. Felinus in c. quia n. 5. de præscriptionibus p. 6. q. 15. casu 10.*

CAPITVLVM VLTIMVM. Significavit.

PARAPHRASIS.

Cùm civitas Aconensis recuperata esset à Christianis, multi se eò contulerunt, habitatione constitutâ, qui antè occupationem terræ sanctæ in regno Ierosolymitano habitabant: tunc Prælati ejus regni ab Aconensibus habitatoribus jura Episcopalia exegerunt, quare Episcopus Aconensis questus est Clementi III. qui hinc mandat, ut Prælati illi nullam in Aconenses incolas jurisdictionem exercent,

quibus spiritualia non ministrant. Verùm si ex agris, qui in parochijs eorundem Prælatorum constituti sunt, Aconenses percipiunt fructus, tum ratione prædiorum decimas solvant Prælati, tum verò Episcopo Aconensi subjectionem & obedientiam in posterum præstent.

SUMMARIUM.

Domicilium tam quo ad temporalem quam spirituales jurisdictionem, liberè quors acquirere potest.

Notandum primum. Domicilium aliquis libera voluntate mutat, de jurisdictioni alteri spirituali, ac temporali transferendo se ad alium locum, vel diœcesin animo constanter habitandi. *de populi limitij s. ff. de captivis & explicavit s. 1. n. 6. s. 10. n. 6. & tra. 9. c. 9. n. 10.*

Notandum secundum. Qui parochiam prælati parochianis spiritualia non ministrant, non debent ab eis exigere temporalia: hæc enim debentur ministris Ecclesiæ propter spiritualia, & ideo exigi non possunt, nisi spiritualia ministrantur; si tamen iam accepta sint, repeti possunt, si casu, ob quam dantur, non sequatur. *Co. de conditione ob causam datorum, & ff. de conditione causa data, causa non secuta. s. 1. Gl. hic And. n. 4.*

Notandum tertium. Decimæ prædiorum dantur parochiæ, in qua prædicia sunt, nisi alia sit consuetudo Regionis, ut dicitur in c. ad Apostolica 20. de decimis & habetur in textu nostro.

